

4. ZAHRANIČNÍ OBCHOD S OSOBNÍMI AUTOMOBILY

4.1 Vývoz osobních automobilů

• Vývoz osobních automobilů

Vývoz osobních automobilů rostl nepřetržitě do roku 2007 (viz přílohy 4.1 až 4.3). V tomto roce meziroční tempo růstu i absolutní meziroční nárůst v porovnání s předchozími dvěma roky byly však nižší. V roce 2007 proti roku 2005 zvýšení vývozu dosáhlo 36,7 % (55,5 mld. Kč). **V roce 2008 vývoz osobních automobilů zaznamenal sice meziroční pokles, jeho hodnota byla ale proti roku 2005 o 33,5 mld. Kč vyšší. K opětovnému oživení vývozu došlo v roce 2009, jeho hodnota byla však proti roku 2007 stále ještě nižší (o 6,9 mld. Kč).** Růst vývozu osobních automobilů pokračoval i v 1. pololetí 2010,

čemuž napomáhal nárůst tuzemské výroby osobních automobilů a přetrvávající „šrotovné“ v některých státech. V porovnání s 1. pololetím 2009 vzrostl vývoz osobních automobilů o 26,5 % (z 96,1 mld. Kč na 121,5 mld. Kč). Ve vývozu osobních automobilů měly rozhodující podíl nové osobní automobily, vývoz použitých osobních automobilů byl zanedbatelný. Údaje v tabulce 12 a v příloze 4.1 až 4.3 dokreslují vývoj vývozu osobních automobilů ve sledovaném období a z toho vývoj vývozu nových osobních automobilů a použitých osobních automobilů.

Tabulka 12 Vývoz osobních automobilů

	2005	2006	2007	2008	2009
Vývoz osobních automobilů v mld. Kč	151,3	193,7	206,8	184,8	199,9
- meziroční změny v mld. Kč	33,3	42,4	13,1	- 22,0	15,1
- meziroční změny v %	28,3	28,0	6,7	- 10,6	8,2
z toho:					
- nové osobní automobily v mld. Kč	150,8	193,0	206,0	184,5	199,6
- meziroční změny v mld. Kč	33,1	42,2	13,0	- 21,5	15,1
- meziroční změny v %	28,1	28,0	6,7	- 10,6	8,2
- použité osobní automobily v mld. Kč	0,5	0,7	0,7	0,3	0,3
- meziroční změny v mld. Kč	0,2	0,2	0,0	- 0,4	0,0
- meziroční změny v %	84,1	42,2	3,7	-58,2	7,0

4.2 Dovoz osobních automobilů

• Dovoz osobních automobilů

Dovoz osobních automobilů byl v porovnání s jejich vývozem podstatně nižší. Ve sledovaném období se poměr dovozu osobních automobilů k jejich vývozu pohyboval mezi 20 % až 30 %. **Po meziročním poklesu dovozu osobních automobilů v roce 2005 zaznamenal tento dovoz od roku 2006 až do roku 2008 růst.** V roce 2008 v porovnání s rokem 2005 se dovoz osobních automobilů zvýšil o 28,4 % (12,7 mld. Kč). **K poklesu**

Zatímco u vývozu osobních automobilů měl rozhodující podíl vývoz nových osobních automobilů a podíl vývozu použitých automobilů byl v poměru k vývozu nových osobních automobilů zanedbatelný, tak u dovozu osobních automobilů byla situace poněkud odlišná. **Po celé sledované období sice převažoval též dovoz nových osobních automobilů, podíl dovozu použitých osobních automobilů na celkovém dovozu osobních automobilů se ale pohyboval mezi 13,6 % v roce 2005 až 15,5 % v roce 2008.** To znamená, že oproti jejich podílu na vývozu osobních automobilů (necelé jedno procento) byl podstatně vyšší a významněji proto po celé sledované období určoval dynamiku celkového dovozu osobních automobilů, což dokumentují údaje v tabulce 13 a v příloze 4.1 až 4.3.

dovozu osobních automobilů došlo až v roce 2009. V 1. pololetí 2010 dovoz osobních automobilů opětovně zaznamenal mírné oživení; meziroční zvýšení dovozu činilo 1,3 % (navýšení z 23,0 mld. Kč na 23,3 mld. Kč).

Tabulka 13 Dovoz osobních automobilů

	2005	2006	2007	2008	2009
Dovoz osobních automobilů v mld. Kč	44,8	49,8	55,6	57,5	46,4
- meziroční změny v mld. Kč	- 9,6	5,0	5,8	1,9	- 11,1
- meziroční změny v %	- 17,6	11,1	11,7	3,5	- 19,3
z toho:					
- nové osobní automobily v mld. Kč	38,4	42,2	47,1	47,9	40,2
- meziroční změny v mld. Kč	- 11,0	3,8	4,9	0,8	- 7,7
- meziroční změny v %	- 22,2	10,1	11,5	1,8	- 16,2
- použité osobní automobily v mld. Kč	6,1	7,2	8,0	8,9	5,8
- meziroční změny v mld. Kč	1,3	1,1	0,8	0,9	- 3,1
- meziroční změny v %	28,1	17,8	11,3	10,9	- 34,6

4.3 Bilance zahraničního obchodu s osobními automobily

• Bilance zahraničního obchodu s osobními automobily

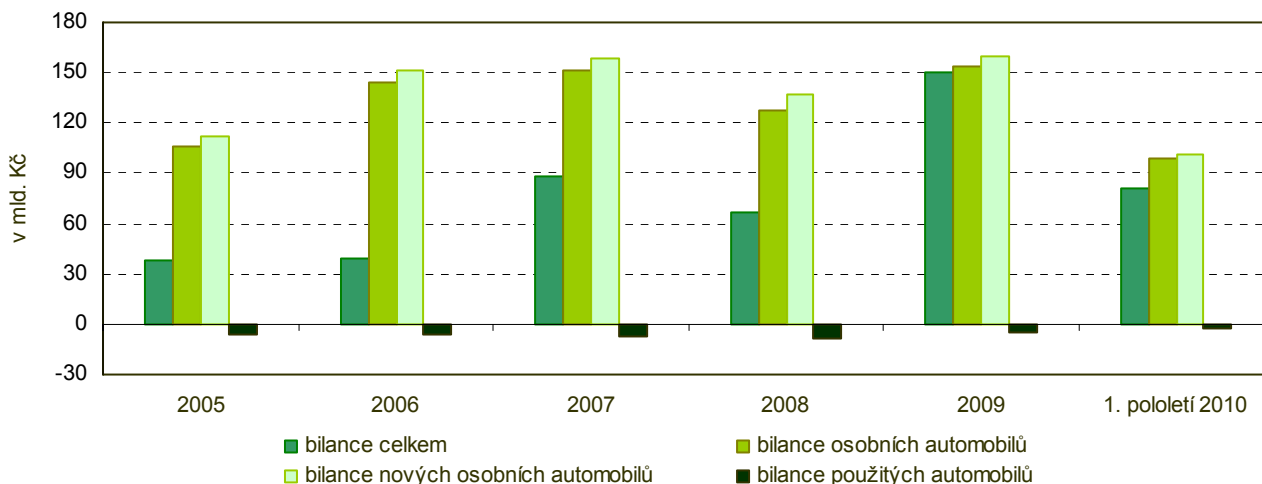
Zahraníční obchod s osobními automobily vykazoval po celé sledované období vysoký přebytek (viz tabulka 14, graf 7 a příloha 4.1 až 4.3), který dosahoval kolem 70 % vývozu osobních automobilů. Výsledné kladné saldo pozitivně v období 2005 až 2009 i v 1. pololetí 2010 ovlivňovalo celkový přebytek zahraničního obchodu a bylo jeho hlavním nositelem. Převažující podíl na kladné bilanci obchodu s osobními automobily měla bilance obchodu s novými osobními automobily, která se do roku 2007 vyznačovala meziročním růstem (proti roku 2005 se navýšila o 46,5 mld. Kč). V roce 2008 se přebytek meziročně snížil o více než 22 mld. Kč, v roce 2009 došlo však k jeho

opětovnému navýšení a dosáhl tak nejvyšší hodnoty za celé sledované období. V 1. pololetí 2010 tendence růstu přebytku obchodní bilance pokračovala; kladné saldo dosáhlo 98,3 mld. Kč a proti 1. pololetí 2009 bylo o více než 25 mld. Kč vyšší. Zahraniční obchod s osobními automobily použitými vykazoval po celé sledované období schodek, který tak snižoval celkové kladné saldo obchodu s osobními automobily. Záporné saldo obchodu s použitými osobními automobily se meziročně prohlubovalo až do roku 2008. V roce 2009 se proti roku 2008 snížilo o 3 mld. Kč a v 1. pololetí 2010 proti 1. pololetí 2009 o 0,1 mld. Kč.

Tabulka 14 Bilance zahraničního obchodu s osobními automobily

	2005	2006	2007	2008	2009
Bilance zahraničního obchodu s osobními automobily v mld. Kč	106,5	143,9	151,2	127,3	153,5
- meziroční změny v mld. Kč	42,9	37,4	7,3	- 23,9	26,2
z toho:					
- nové osobní automobily	112,4	150,8	158,9	136,6	159,4
- meziroční změny v mld. Kč	44,2	38,4	8,1	- 22,3	22,8
- použité osobní automobily	- 5,6	- 6,5	- 7,3	- 8,6	- 5,5
- meziroční změny v mld. Kč	- 1,1	- 0,9	- 0,8	- 1,3	3,1

Graf 7 Srovnání vývoje celkové obchodní bilance s bilancí osobních automobilů, nových osobních automobilů a použitých osobních automobilů

4.4

Postavení zahraničního obchodu s osobními automobily na celkovém zahraničním obchodu, na zahraničním obchodu se stroji a dopravními prostředky a na zahraničním obchodu se silničními vozidly

• Posílení pozice osobních automobilů v zahraničním obchodu

Zastoupení osobních automobilů v celkovém zahraničním obchodu se po celé sledované období (2005 až 2009 a 1. pololetí 2010) postupně posilovalo. Na celkovém obratu zahraničního obchodu se osobní automobily v roce 2005 podílely 5,3 %, v roce 2009 jejich podíl činil 6,0 % a v 1. pololetí 2010 dosáhl 6,2 %. Posílila se i pozice osobních automobilů

na obratu zahraničního obchodu se stroji a dopravními prostředky a se silničními vozidly. V roce 2005 na osobní automobily připadlo 11,6 % z obratu zahraničního obchodu se stroji a dopravními prostředky a 42,5 % z obratu zahraničního obchodu se silničními vozidly, v roce 2009 tyto podíly činily 12,5 % a 46,6 % a v 1. pololetí 2010 dosáhly 12,9 % a 46,7 %.

• Pozice osobních automobilů na celkovém vývozu, vývozu strojů a dopravních prostředků a vývozu silničních vozidel

Osobní automobily měly v uvedeném období podstatně silnější úlohu ve vývozu oproti dovozu. Po celé sledované období byly osobní automobily s podílem pohybujícím se mezi 7,5 % až 9,3 % důležitou položkou českého vývozu. Na vývozu strojů a dopravních prostředků (a tím i na celkovém vývozu) se jejich podíl zvýšil v roce 2009 proti roku 2005 o 1,2 p.b. a 1,5 p.b. Osobní automobily představovaly po celé sledované období prakticky (s menšími výkyvy) polovinu vývozu

silničních vozidel. Těžiště vývozu osobních automobilů je ve vývozu nových osobních automobilů, které se na celkovém vývozu osobních automobilů v roce 2005 podílely 99,6 % a v roce 2009 podíl činil 99,8 %. Vývoz použitých osobních automobilů hrál proto zanedbatelnou úlohu. Na celkovém vývozu silničních vozidel vzrostl podíl nových osobních automobilů ze 49,3 % v roce 2005 na 54,2 % v roce 2009, v 1. pololetí 2010 činil 55,1 %.

Tabulka 15

Úloha osobních automobilů na celkovém vývozu, vývozu strojů a dopravních prostředků a vývozu silničních vozidel

	2005	2006	2007	2008	2009
Podíl vývozu osobních automobilů v % na					
- celkovém vývozu	8,1	9,0	8,3	7,5	9,3
- vývozu strojů a dopravních prostředků	15,9	17,0	15,4	13,9	17,4
- vývozu silničních vozidel	49,5	52,9	50,1	47,4	54,3

• Pozice osobních automobilů na celkovém dovozu, dovozu strojů a dopravních prostředků a dovozu silničních vozidel

Méně významnou úlohu měly osobní automobily v dovozu. Po celé sledované období podíl dovozu osobních automobilů na celkovém dovozu se pohyboval nad 2 % a na dovozu strojů a dopravních prostředků v rozmezí 5,4 % až 6,1 %. V dovozu silničních vozidel si dovoz osobních automobilů udržoval významnější pozici. Jeho podíl představoval po celé sledované období více než jednu čtvrtinu, resp. blížil se ke 30 %. Důvodem dovozu osobních automobilů je realizován hlavně

dovozem nových osobních automobilů, který se na celkovém dovozu osobních automobilů v roce 2005 podílel 85,6 % a v roce 2009 podíl činil 86,5 %. Důvodem dovozu osobních automobilů měl na dovozu oproti vývozu osobních automobilů významnější zastoupení. Na celkovém dovozu osobních automobilů se dovoz použitých osobních automobilů v roce 2005 podílel 13,7 %, v roce 2009 pak 12,6 % a v 1. pololetí se jeho pozice poněkud oslabil na 10,6 %.

Tabulka 16

Úloha osobních automobilů na celkovém dovozu, dovozu strojů a dopravních prostředků a dovozu silničních vozidel

	2005	2006	2007	2008	2009
Podíl dovozu osobních automobilů v % na					
- celkovém dovozu	2,4	2,4	2,3	2,4	2,3
- dovozu strojů a dopravních prostředků	6,1	5,7	5,4	5,8	5,7
- dovozu silničních vozidel	28,7	27,6	26,6	28,5	29,0

4.5 Teritoriální struktura zahraničního obchodu s osobními automobily

4.5.1 Zahraniční obchod s osobními automobily podle hlavních teritoriálních seskupení

• Rozhodující podíl států Evropské unie na zahraničním obchodu s osobními automobily

V teritoriální struktuře zahraničního obchodu s osobními automobily měly po celé sledované období **dominující postavení státy Evropské unie**. Toto teritoriální uskupení zaujímalo nejsilnější pozici na celkovém vývozu i na celkovém dovozu osobních automobilů. **Na celkovém obrátu zahraničního obchodu s osobními automobily se v roce 2005 státy EU podílely 86,1 %**; druhý největší, nesrovnatelně ale nižší, podíl připadl na ostatní vyspělé tržní ekonomiky (5,2 %), dále pak na rozvojové ekonomiky (3,7 %), státy ESVO (2,5 %), Společenství nezávislých států a evropské tranzitivní ekonomiky (shodně 1,2 %) a ostatní státy (0,1 %). **V roce 2009 v porovnání s rokem 2005 se obrát zahraničního obchodu s osobními automobily zvýšil o 25,6 %**. **Přírůstek obrátu zaznamenaly státy EU (28,9 %), státy ESVO (48,4 %) a ostatní**

vyspělé tržní ekonomiky (6,5 %). Zbývající teritoriální uskupení (rozvojové ekonomiky, Společenství nezávislých států, evropské tranzitivní ekonomiky a ostatní státy) vykázaly pokles obrátu zahraničního obchodu s osobními automobily, i když rozdílný. To se odrazilo ve změně pozice jednotlivých seskupení na celkovém obrátu zahraničního obchodu s osobními automobily v roce 2009. **Postavení států EU se posílilo o 2,3 p.b.**, a to (vyjma států ESVO) **na úkor všech ostatních teritoriálních seskupení**. Státy ESVO svoji pozici navýšily o 0,5 p.b. Ostatní vyspělé tržní ekonomiky a rozvojové ekonomiky zastoupení snížily o 0,8 p.b. a 1,4 p.b., pozice evropských tranzitivních ekonomik a Společenství nezávislých států klesla shodně o 0,3 p.b., podíl ostatních států zůstal na nevýznamné úrovni (0,1 %).

Tabulka 17 Zahraniční obchod s osobními automobily podle hlavních teritoriálních seskupení

	Vývoz		Dovoz		Bilance	
	2005	2009	2005	2009	2005	2009
	v mil. Kč					
Celkem	151,3	199,9	44,8	46,4	106,5	153,5
z toho:						
státy EU 27	135 156	180 362	33 754	37 343	101 402	143 019
státy ESVO	4 875	7 393	117	15	4 758	7 378
ostatní vyspělé tržní ekonomiky	3 142	4 812	7 032	6 018	- 3 890	- 1 206
rozvojové ekonomiky	3 425	3 015	3 762	2 741	- 337	274
Společenství nezávislých států	2 245	2 165	70	77	2 175	2 088
evropské tranzitivní ekonomiky	2 300	2 178	4	1	2 296	2 177
ostatní státy	125	11	44	137	81	- 126

• Vývoz osobních automobilů do hlavních teritoriálních seskupení

V roce 2005 se vývoz osobních automobilů do států EU podílel na celkovém vývozu osobních automobilů 89,3 %. Podíl ostatních teritoriálních seskupení (státy ESVO, ostatní vyspělé tržní ekonomiky, rozvojové ekonomiky, Společenství nezávislých států a ostatní státy) se na celkovém vývozu osobních automobilů pohyboval v roce 2005 mezi 0,1 % (ostatní státy) až 3,2 % (státy ESVO). **V roce 2009**

v pozici jednotlivých teritoriálních seskupení na celkovém vývozu osobních automobilů nedošlo proti roku 2005 k podstatnějším změnám. Nadále dominoval s podílem 90,2 % vývoz osobních automobilů do států EU, který se v roce 2009 proti roku 2005 zvýšil o více jak jednu třetinu. Druhá největší část vývozu osobních automobilů (3,7 %) směřovala do států ESVO.

• Dovoz osobních automobilů z hlavních teritoriálních seskupení

Největší dovoz (tři čtvrtiny) osobních automobilů byl v roce 2005 realizován ze států EU. Necelých 16 % dovozu osobních automobilů pocházelo z ostatních vyspělých tržních ekonomik a téměř 9 % z rozvojových ekonomik. **V roce 2009 se postavení jednotlivých teritoriálních seskupení na celkovém**

dovozu osobních automobilů posunulo ve prospěch států EU (80,4 %). Dovoz osobních automobilů ze států EU vzrostl v roce 2009 proti roku 2005 o 10,6 %. Pozice ostatních vyspělých tržních ekonomik a rozvojových ekonomik oslabila o 2,7 p.b. a 2,5 p.b.

• Bilance obchodu s osobními automobily v relaci k hlavním teritoriálním seskupením

Přebytek zahraničního obchodu s osobními automobily se po celé sledované období koncentroval na státy EU. V roce 2009 proti roku 2005 se kladné saldo obchodu s těmito státy zvýšilo o 41,6 mld. Kč. Aktivum bilance zahraničního obchodu s osobními automobily se státy EU v roce 2009 představovalo 79,3 % vývozu osobních automobilů do těchto států proti 75,0 % v roce 2005 (v 1. pololetí 2010 to bylo 82,4 %). Přebytek zahraničního obchodu

s osobními automobily byl po celé sledované období patrný ještě u států ESVO, Společenství nezávislých států a evropských tranzitivních ekonomik. **Výsledné kladné saldo zahraničního obchodu s osobními automobily bylo poněkud ovlivněno schodkem bilance zahraničního obchodu s ostatními vyspělými tržními ekonomikami**, který byl ale v roce 2009 proti roku 2005 nižší o 2,6 mld. Kč, a s ostatními státy.

Tabulka 18

Vývoz osobních automobilů do hlavních partnerských států

Stát	2005		Stát	2009	
	v mld. Kč	podíly v %		v mld. Kč	podíly v %
Vývoz celkem	151,3	100,0	Vývoz celkem	199,9	100,0
z toho:			z toho:		
Německo	35,4	23,4	Německo	63,5	31,8
Spojené království	13,9	9,2	Francie	21,8	10,9
Francie	10,2	6,8	Spojené království	14,7	7,4
Itálie	9,8	6,5	Itálie	14,2	7,1
Slovensko	8,5	5,6	Belgie	9,4	4,7
Španělsko	8,5	5,6	Polsko	9,1	4,6
Polsko	7,6	5,0	Rakousko	6,9	3,5
Rakousko	6,2	4,1	Španělsko	6,9	3,5
Rumunsko	4,8	3,2	Nizozemsko	6,1	3,0
Maďarsko	4,3	2,8	Slovensko	5,8	2,9
Uvedené státy celkem	109,2	72,2	Uvedené státy celkem	158,4	79,4

• **Dovoz osobních automobilů z hlavních partnerských států**

Stejně jako vývoz osobních automobilů, tak i **dovoz osobních automobilů byl z převážné části realizován** v letech 2005 až 2009 z deseti států, mezi kterými nebyly však jen státy EU, ale i státy mimo EU. Uvedených deset států se na celkovém dovozu osobních automobilů podílelo v roce 2005 téměř devíti desetinami, v roce 2009 více než čtyřmi pětina. **Největší část dovozu osobních automobilů (přibližně jedna třetina) byla realizována z Německa.** V roce 2009 proti roku 2005 se tento dovoz zvýšil o 11,4 % (1,7 mld. Kč) a v 1. pololetí 2010 proti 1. pololetí 2009 o 7,2 % (0,6 mld. Kč). Z celkového dovozu osobních automobilů z Německa připadly v roce 2005 i 2009 přibližně dvě pětiny na dovoz použitých osobních automobilů (viz příloha 4.3). **Druhým největším dodavatelem byla v roce 2005 i 2009 Francie,** která však postavení na celkovém dovozu osobních automobilů v roce 2009 proti roku

2005 značně oslabila vlivem snížení dovozu osobních automobilů o 2,0 mld. Kč, a to jak nových (přibližně o jednu pětinu), tak i použitých (o jednu polovinu). **V roce 2009 proti roku 2005 se v dovozu osobních automobilů oslabila pozice Japonska** a konto poklesu dovozu o 1,5 mld. Kč. **V dovozu osobních automobilů posílilo zastoupení Španělska** (zvýšení dovozu v roce 2009 proti roku 2005 o 65,2 %, tj. o 1,6 mld. Kč), kde se vyrábějí především automobily Seat, Volkswagen, Audi, Renault a Opel, a **Belgie** (růst dovozu v roce 2009 v porovnání s rokem 2005 o 66,3 %, tj. o 1,1 mld. Kč), kde jsou montovány modely čtyř světových automobilových značek (Volvo, Ford, Audi a Opel). V první desítku největších států, ze kterých byl realizován dovoz osobních automobilů, se v roce 2009 umístily Spojené státy a Slovensko, které nahradily Turecko a Maďarsko.

Tabulka 19

Dovoz osobních automobilů z hlavních partnerských států

Stát	2005		Stát	2009	
	v mld. Kč	podíly v %		v mld. Kč	podíly v %
Dovoz celkem	44,8	100,0	Dovoz celkem	46,4	100,0
z toho:			z toho:		
Německo	14,5	32,3	Německo	16,1	34,8
Francie	6,4	14,3	Francie	4,4	9,5
Japonsko	4,0	9,0	Španělsko	4,1	8,7
Korea	3,5	7,8	Belgie	2,6	5,7
Španělsko	2,5	5,5	Japonsko	2,5	5,4
Spojené království	2,1	4,7	Spojené státy	2,1	4,6
Turecko	1,8	4,1	Spojené království	2,1	4,6
Belgie	1,6	3,5	Slovensko	2,0	4,5
Maďarsko	1,5	3,4	Korea	1,7	3,6
Itálie	1,3	3,0	Itálie	1,4	3,1
Uvedené státy celkem	39,2	87,6	Uvedené státy celkem	39,0	84,5

Mapa 2

**Podíl dovozu nových osobních automobilů do vybraných států v %
na celkovém dovozu nových osobních automobilů v roce 2009**

• Bilance zahraničního obchodu s osobními automobily podle hlavních partnerských států

Uvedených deset států se v jednotlivých letech významně podílelo na celkovém kladném saldu zahraničního obchodu s osobními automobily (74,1 % v roce 2005, 82,4 % v roce 2009 a 75,0 % v 1. pololetí 2010). Největší přebytek se koncentroval do obchodu s Německem (v roce 2005 z celkového přebytku téměř 20 %, v roce 2009 dokonce 31 %, v 1. pololetí 2010 však jen 17 %). Na celkové kladné saldo zahraničního obchodu

s osobními automobily negativně působil schodek obchodu s některými státy mimo EU. Lze uvést např. Japonsko se záporným saldem 4,0 mld. Kč v roce 2005, 2,5 mld. Kč v roce 2009 a 1,2 mld. Kč v 1. pololetí 2010, Koreu (ve stejných obdobích 3,5 mld. Kč, 1,6 mld. Kč a 0,8 mld. Kč) a Spojené státy (ve stejných letech 1,1 mld. Kč, 2,1 mld. Kč a 1,0 mld. Kč).

Tabulka 20

Bilance zahraničního obchodu s osobními automobily podle hlavních partnerských států

Stát	2005	Stát	2009	Stát	2010 1.pol.
	v mld. Kč		v mld. Kč		v mld. Kč
Bilance celkem	106,5	Bilance celkem	153,5	Bilance celkem	98,3
z toho:		z toho:		z toho:	
Německo	20,9	Německo	47,4	Německo	16,9
Spojené království	11,8	Francie	17,4	Spojené království	10,0
Itálie	8,5	Itálie	12,8	Francie	9,5
Slovensko	7,7	Spojené království	12,6	Itálie	8,3
Polsko	6,7	Polsko	8,2	Polsko	6,0
Španělsko	6,0	Belgie	6,7	Nizozemsko	5,6
Rakousko	5,8	Rakousko	6,6	Belgie	5,5
Rumunsko	4,4	Nizozemsko	5,6	Španělsko	4,4
Francie	3,8	Švýcarsko	5,5	Rakousko	4,1
Nizozemsko	3,3	Slovensko	3,7	Švýcarsko	3,4
Uvedené státy celkem	78,9	Uvedené státy celkem	126,5	Uvedené státy celkem	73,7